

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@justdigi.ee

Teie 03.10.2025
Meie 03.11.2025

Võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu

Austatud justiits- ja digiminister

Täname võimaluse eest anda tagasisidet võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi **eelnõu**) kohta. Esitame käesolevaga Eesti Advokatuuri finantsõiguse komisjoni liikmete tähelepanekud eelnõu kohta.

1. Täpsustada finantsteenuse definitsiooni kohaldamisala ja piirid

Teema: Uus finantsteenuse mõiste (VÕS § 52 lg 3) on avaram kui eelmine ja katab ka sellised teenused, mida juba reguleerivad näiteks MiFID II, PSD2, Solventsus II jt EL määrused.

Ettepanek: Märkida eelnõus sõnaselgelt, et VÕS üldnormide kohaldamine on välistatud, kui teenust reguleerib valdkondlik EL õigusakt. Samuti lisada seletuskirja õigusselguse huvides normitehniline viide või illustratiivne tabel (nt lisana), et vältida dubleerivat kohaldamist. Seejuures peab tagama, et VÕS muudatustega ei laiendataks nõuete kohaldamist võrreldes ülevõetava direktiiviga (EL) 2023/2673.

Põhjendus: Vaidluste ennetamiseks tuleks reguleerimisala piire täpsustada. Eriti arvestades, et eelnõu kasutab finantsteenuste kohta vastavatest eriseadustest erinevaid mõisteid: näiteks ei kasuta KAS „pangateenuste“ mõistet ega VPTS „investeeringuga seotud teenuste“ mõistet. Seletuskirja lk 6 on küll toodud näitlik loetelu finantsteenustest ja lk 40 loetelu asjakohastest Euroopa Liidu õigusaktidest, mille koosmõjus saab põhimõtteliselt tuletada, millised teenused on uue finantsteenuse mõistega hõlmatud, aga selguse huvides võiks seletuskirja lisada võimalikult ammendava loetelu, kasutades ka eriseaduste mõisteid ja arvestades KAS §-6 toodud finantsteenuste loeteluga. Mõistame, et VÕS-i uus finantsteenuste mõiste peab arvestama ka tulevikus reguleeritavate teenustega, mistõttu ei saa loetelu olla kinnine, küll aga saaks selle seletuskirjas hetkeseisuga täpsustada.

Soovitus: Sidevahendi abil sõlmitud finantsteenuse lepingu puhul ei kohaldata käesolevas jaos sätestatud, kui Euroopa Liidu õiguse või seda üle võtvate normidega on teatud liiki finantsteenuste osutamise kohta sätestatud teisiti.

2. Taganemisnupu sisuline test

Teema: Taganemisnupu kohustus VÕS § 56'4 järgi on sisult tehniline ja vormiliselt

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

range.

Ettepanek: Lisada kontrolli kriteeriumid: mis täidavad nõuet, millal on tegemist eksitava lahendusega (nt liiga mitme kliki kaugusel või tavapäraselt tuvastatav nupp).

Põhjendus: Õigusnõustamisel ja vaidluste korral on määrav, kas ja millal on ettevõtja eksinud ning millised on sanktsioonid. Õiguskindlus eeldab selgeid standardeid. Pole vaja tekitada aastatepikkuseid vaidluseid, millise kulu maksavad lõpuks kinni tarbijad.

Soovitus: Taganemisnupp või sellesarnane funktsioon peab olema paigutatud kasutajaliideses selliselt, et see oleks tarbijale selgelt nähtav, kergesti tuvastatav ja kasutatav ilma põhjendamatu viivitusega või segadusse viiva navigeerimise vajaduseta. Taganemisfunktsiooni kasutamine ei tohi olla seotud tarbijat eksitavate disainielementide, kõrvaltegevuste või mitmetasandiliste kinnituskohustustega, mis takistavad lepingust taganemise sisulist teostamist. Teenusega nõustumine peab alati olema nõ opt-in, mitte opt-out.

3. AI-põhiste lahenduste selgitus

Teema: VÕS § 55² lg 2 sätestab õiguse nõuda inimese sekkumist, kui kasutatakse vestlusroboteid.

Ettepanek: Täpsustada seaduses või määruses, et ettevõtja tagab inimese sekkumise enne finantsteenuse lepingu sõlmimist ja põhjendatud juhtudel pärast finantsteenuse lepingu sõlmimist, tehes seda tasuta ja samas keeles, mida kasutati käesoleva seaduse § 54¹ lõike 1 kohase lepingu eelse teabe esitamiseks. Samuti tuleks defineerida, millal AI-l põhinev lahendus loetakse täielikult automatiseerituks.

Põhjendus: Advokaadid seisavad silmitsi klientide kaebustega AI-tehisenõustajate üle, kellelt ei ole võimalik saada vastuseid ega lahendusi. Seadus peab määratlema, mida tähendab "tõhus inimese sekkumine".

4. Menetluslikud aspektid: menetluste proportsionaalsus

Ettepanek: Kuigi vastavad üldpõhimõtted kehtivad kõigi süüteomenetluste puhul, lisada õigusselguse huvides seadusesse või seletuskirja viide, et väärtegade menetlemisel tuleb arvestada rikkumise raskusastet, tahtlust ja korduvust, ning sanktsioonide määramisel rakendada proportsionaalsuse põhimõtet. Sealjuures peaks süütemenetlus jääma *ultima ratio* meetmeks ning enne väärtemenetluse algatamist tuleks kaaluda, kas haldusmenetlus oleks piisav.

Soovitus: Käesolevas paragrahvis sätestatud sanktsiooni kohaldamisel arvestatakse rikkumise raskusastet, kestust, ulatust, mõju tarbijatele, rikkumise korduvust ja ettevõtja süülisust. Sanktsiooni määramisel juhindutakse proportsionaalsuse põhimõttest, tagades, et meede oleks asjakohane ja vajalik eesmärgi saavutamiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kirsti Pent

Finantsõiguse komisjoni esimees